

BYAPLAN

2018–2030

Arbetsgruppen för Petalax r.f.

Innehåll

Inledning	4
Utgångsläget Petalax år 2018	4
<i>Undersökningen 2018</i>	<i>4</i>
<i>Befolkningens ålder och könsfördelning</i>	<i>5</i>
<i>Befolkningens utbildningsnivå och inkomster</i>	<i>5</i>
<i>Boende och arbete</i>	<i>6</i>
<i>Det sociala livet i Petalax</i>	<i>6</i>
<i>Kommunal service</i>	<i>6</i>
<i>Föreningar</i>	<i>6</i>
<i>Organiserad verksamhet</i>	<i>7</i>
<i>Sociala platser</i>	<i>7</i>
<i>Företag</i>	<i>7</i>
<i>Turism och kultur</i>	<i>7</i>
<i>Naturresurser</i>	<i>8</i>
<i>Kommunikation och vägar</i>	<i>8</i>
<i>Virtuell närvaro</i>	<i>8</i>
Visionen – var vill vi vara år 2030?	9
<i>Befolkning</i>	<i>9</i>
<i>Sociala livet</i>	<i>9</i>
<i>Kommunal service</i>	<i>9</i>
<i>Föreningar</i>	<i>9</i>
<i>Organiserad verksamhet</i>	<i>10</i>
<i>Sociala platser</i>	<i>10</i>
<i>Företagande</i>	<i>10</i>
<i>Turism och kultur</i>	<i>10</i>
<i>Naturresurser</i>	<i>10</i>
<i>Virtuell närvaro</i>	<i>11</i>

Konkreta åtgärder	11
<i>Befolkningen</i>	<i>11</i>
<i>Sociala livet</i>	<i>11</i>
<i>Kommunal service</i>	<i>11</i>
<i>Föreningar</i>	<i>12</i>
<i>Organiserad verksamhet</i>	<i>12</i>
<i>Sociala platser</i>	<i>12</i>
<i>Turism och kultur</i>	<i>13</i>
<i>Naturresurser</i>	<i>14</i>
<i>Virtuell närvaro</i>	<i>14</i>
 Tidsplan	 14
 Framtidsscenario	 15
<i>Vasanejden växer kraftigt</i>	<i>15</i>
<i>Kommunsammanslagningar</i>	<i>15</i>
 Godkännande	 16
 Delgivningar	 17
 <i>Petalax byaplan bilaga 1</i>	 <i>18</i>
<i>Petalax byaplan bilaga 2</i>	<i>24</i>
<i>Petalax byaplan bilaga 3</i>	<i>36</i>

Inledning

Den byaplan som du nu ska få ta del av är gjord år 2018 inom ramen för LEADER-projektet "Petalaxnejdens utveckling 2030". Initiativtagare samt ägare till projektet är den lokala föreningen Arbetsgruppen för Petalax r.f. och projektet sträcker sig från februari 2018 till mars 2019. Som projektledare fungerar Roger Norrgård.

Byaplanen ger riktlinjer för vilka bygdens målsättningarna är för det kommande decenniet. Några målsättningar är ambitiösa, men likväl genomförbara. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att åtgärder eller idéer som inte finns med i planen på inget sätt är uteslutna. Vartefter tiden går och nya utmaningar eller möjligheter uppstår är det viktigt att också rikta blickarna utanför planen och vid behov förnya den.

Utgångsläget Petalax år 2018

Petalax är en by på den sydösterbottniska landsbygden i Malax kommun. Området som i denna byaplan avses som Petalax omfattar båda byarna Petalax och Nyby som har ett starkt samarbete kring både föreningsliv och basservice. Området kan beskrivas som det markområde som respektive byars samfälligheter ansvarar för. När befolkningsstatistiken mäts har begränsningen använts att mätningarna omfattar de hushåll som använder postnumret för Petalax. Området är starkt svenskspråkigt.

Petalax har ett utpräglat centrumområde med bland annat dagligvaruaffär och matställen, samt ett skolcentrum beläget cirka 500 meter från byacentrum. Skolcentrum omfattar grundskola samt gymnasium och till klasserna 7-9 samt gymnasiet kommer barn från hela Malax och Korsnäs kommuner. Resten av Petalax är glesbygd med spridda gårdar och få koncentrerade gårdsgrupper utanför centrumområdet. Till Petalax hör även en strandlinje med tre båthamnar och flera öar med ett stort antal fritidsbostäder. Petalax skärgård gränsar till världsarvet kvarkens skärgård.

Byn gränsar i norr till Malax, i nordväst till Bergö, i väster till Molpe och Taklax och i söder till Pörtom.

Den statistik över befolkningen på orten som presenteras i detta kapitel är hämtad från Statistikcentralens databas på internet.

Undersökningen 2018

År 2018 gjordes en enkät för Petalaxbor eller personer med anknytning till Petalax i åldern 15- cirka 40 år. Enkäten fick 117 svar och bidrar till ett utgångsläge för vad de generationer som kommer att spela en stor roll i Petalax framtid tycker. Enkäten var koncentrerad huvudsakligen till frågor om boende, arbete och fritid. I bilaga 1 med denna byaplan finns en översikt över enkätens svar och Arbetsgruppen för Petalax r.f. har originalmaterialet.

Kort sammanfattat kan vi säga att majoriteten av de som svarade på enkäten troligtvis kan tänka sig att bo kvar i regionen. Detta förutsätter ändå att några kriterier uppfylls. Majoriteten vill bo i egnahemshus, antingen i byacentrum eller utanför byacentrum. På fritiden finns det en stor mängd intressen som kanske inte alla kan uppfyllas på en liten ort som Petalax, men majoriteten av svaren faller inom kategorierna idrott, jakt och fiske, djurskötsel eller motorsport.

Majoriteten kan tänka sig att pendla cirka 30 minuter till sitt arbete och detta innebär att majoriteten

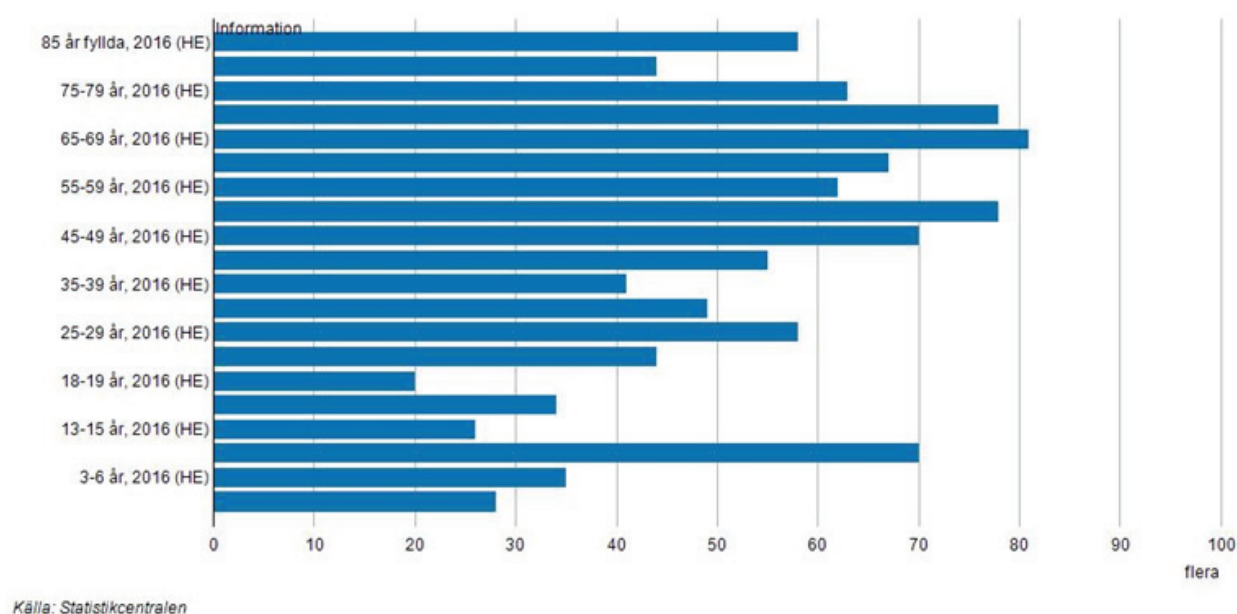
inte anser Vasa vara för långt borta. Många vill även helt eller delvis kunna arbeta på distans.

Överraskande var att bland de 18-25 åringar som svarat på enkäten tror hela 42% att det är mycket troligt att de kommer att bosätta sig en längre tid i Petalax och över hälften av respondenterna ser det som åtminstone möjligt att de kommer att bli Petalaxbor.

Befolkningens ålder och könsfördelning

Antalet invånare i byn år 2016 var 1061 personer med en medelålder på 47 år. Under de senast åren har medelåldern och befolkningsmängden varit näst intill oförändrad och år 2013 fanns det 1059 invånare med en medelålder på 47 år. Den största åldersgruppen 2016 är personer i åldern 65-69 år med 81 personer (ca 6,7%). Den minsta åldersgruppen är ungdomar i åldern 18-19 år med 20 personer (ca 1,6%). Byn har 8-10 födslar per år och antalet 0-2 åringar är 28 personer (ca 2,3%). Överlag är flera av de större åldersgrupperna äldre än 60 år och om inte inflyttningen till byarna ökar kommer befolkningsmängden att kraftigt minska när dessa stora åldersgrupper går ur tiden.

1. Invånarstruktur 2016

Könsfördelningen i byn är relativt jämn och år 2016 fanns det 539 kvinnor och 522 män i byn.

Befolkningens utbildningsnivå och inkomster

Både kommunens skolcentrum och medborgarinstitutets verksamhet finns i Petalax. God tillgång till skolning och kurser har troligtvis en positiv inverkan på kunskapsnivån i byn. Ser man på alla invånare år 2016 så har 868 personer fyllt 18 år och av dessa har 27 avlagt studentexamen (3,1%), 445 avlagt yrkesexamen (51,3%), 74 avlagt lägre högskoleexamen (8,5%) och 36 har avlagt högre högskoleexamen (4,1%).

Hushållens medelinkomster i Petalax med 486 hushåll år 2015 var 39 248 euro. I inkomstklasser placerades 122 hushåll i den lägsta inkomstklassen, 292 hushåll i medelinkomstklassen och 72 hushåll i den högsta inkomstklassen.

Boende och arbete

Den vanligaste boendeformen i Petalax var år 2016 att bo i ägarbostad vilket var läget för 380 av 480 hushåll (79,2%). Andelen hyresbostäder var 77 hushåll (16,0%) och övriga bostäder 23 hushåll (4,8%). Av hushållen var 110 hushåll med barn, 163 vuxenhushåll och 212 pensionärshushåll. Värt att notera är att andelen barnhushåll är överraskande lågt med tanke på att grundskolan ligger i samma by.

Fritidshusens antal är även högt i Petalax eftersom skärgården är exceptionellt vacker och till stor del var bebyggd med fritidshus innan områden skyddades från vidare bebyggelse. I byn finns det 491 fritidshus och 476 bostadsbyggnader med totalt 522 bostäder.

Enligt statistiken för år 2015 var byn arbetskraft 478 personer varav 435 var sysselsatta. Detta ger en arbetslöshet på 9%. Av de personer som stod utanför arbetskraften var de största andelarna barn under 15 år 143 personer och pensionärer 344 personer. Byn hade även 66 studerande och 25 personer som av okänd anledning stod utanför arbetskraften.

År 2015 fanns det 339 arbetsplatser i byn med 67 platser inom primärproduktion, 77 platser inom förädling och 195 platser inom servicebranschen. Detta betyder att om man bortser från pendlande arbetskraft från andra byar så kan Petalax sysselsätta 70,9% av sin arbetsföra befolkning.

En av kommunens största pendlingsströmmar är lärare och elever till skolcentrum i Petalax.

Det sociala livet i Petalax

Den 9 april 2018 ordnades ett byamöte i UF-lokalen i Petalax där alla intresserade invånare fick delta i en inventering av sin hembygd. Deltagarna fick i grupper skriva listor över fem olika områden av byns resurser. Denna inventering används som ett utgångsläge när vi ser på var Petalax befinner sig idag, en nödvändighet om vi vill identifiera åtgärder som behövs för att ta oss dit vi vill komma i framtiden.

På byamötet skrevs listor över kommunal service, föreningar, verksamhet med organiserad karaktär, sociala platser och företag. Ett sammandrag av dessa listor finns med i bilaga 2.

Kommunal service

Den kommunala servicen i Petalaxnejden är mångsidigare än många av invånarna inser, eller som någon har sagt vid ett byamöte: ”vi märker inte av kommunal service före när vi inte längre har den, då först vet vi att den saknas”. Service som skolor, äldrevård och dagvård är välkänd i bygden och skolorna är en av de viktigaste institutioner för bygden. Annan kommunal service som vägbelysning, vägunderhåll, vatten och avlopp är det betydligt färre som minns att faktiskt finns i bygden. Totalt identifierade byamötet knappa 30 olika saker i bygden som upprätthålls av kommunen, i vissa fall i samarbete med föreningsaktiva.

Föreningar

I Petalaxnejden finns det ett stort antal föreningar som verkar för en bred bas av olika intressen. Fältet domineras av olika intresseföreningar för bl.a. jakt, hembygd, hundar och mycket mer. Med totalt cirka 70 föreningar som erbjuder någon form av verksamhet i nejden torde det finnas något intressant för alla som vill vara delaktiga i organiserad föreningsverksamhet, men några hål finns det kanske ändå. Samtidigt är det värt att överväga om det faktiskt finns en framtid för alla föreningar eller om lokalsamhället vinner på ett bredare samarbete mellan föreningar och att föreningar med liknande intressen går samman.

Föreningsägda anläggningar i byn är: Petalax föreningshus (UF-lokalen), Nybygården, bönehus, Fiskarstugan på Skitin, Museibyggnader, slakthus, jaktstuga i Tallmossen, pensionärshem, skjutbana och Vägvikens allaktivitetshus.

Organiserad verksamhet

I Petalax finns cirka 50 verksamheter med en organiserad karaktär. Flera av dessa är olika motionsgrupper som t.ex. kontinuerliga gemensamma stavgångstillfällen eller grupper som träffas i annan form av trevlig samvaro med ett regelbundet schema. Denna typ av frivillig verksamhet är tillsammans med föreningsverksamheten stommen till ett trivsamt samhälle med invånare som känner sig hemma i sin hemby.

Just för trivsselfaktorn är det viktigt att även dessa grupper får synlighet. Det ska vara enkelt och inspirerande att ta kontakt med en grupp som man vill delta i. En prognos för den sociala utvecklingen i Finland säger att ensamheten är en av de största utmaningar som vi står inför. Inom alla åldersgrupper känner sig allt fler personer ensamma och denna typ av frivillig verksamhet är en av de bästa medicinerna för ensamheten. Inget medlemskap, inga större förpliktelser än att delta.

Sociala platser

I Petalax finns flera sociala platser som invånarna tycker om att samlas kring, men flera av dem är även begränsade på ett eller annat sätt. Sommartid är t.ex. Vägviken en populär plats och vintertid är det populärt att vistas på isen. Även borden på Baren är populära, men där begränsas möjligheterna till viss del av att Baren givetvis har vissa öppethållningstider.

Företag

På byamötet kunde de närvarande räkna upp cirka 90 företag i Petalaxnejden vilket för ortens storlek är en beaktningsvärd mängd små och medelstora företag. De större företagen och företag som vi kan anta är mera synliga i det dagliga livet kunde många av de närvarande räkna upp, men många företag var såpass okända att de närvarande hade problem med namnet eller endast en av grupperna mindes att företaget finns.

Turism och kultur

I det stora hela saknar byn egentliga turistfällor eller platser som året runt är enkelt tillgängliga för turister. I byn finns inte heller någon renodlad turismföretagare.

Vägvikens badstrand är sommartid en av kommunens bästa badstränder och området har god potential att vidareutvecklas. Där finns redan ett servicehus, en kioskbyggnad och möjlighet att campa. Egentliga aktiviteter eller annan organiserad verksamhet som husbilsplatser eller uthyrningar finns inte på området i dagsläget.

Bockörens fiskehamn är den plats som åtminstone sommartid har flest besökare sett till icke bybor. Hamnen har cirka 200 båtplatser och knappa 200 båthusplatser och används främst av personer med fritidshus i skärgården. I hamnen finns en minnessten över ett skeppsvarv som var verksamt på platsen under den svenska tiden, tillgång till rinnande vatten och toalett. Området är ändå ur turismsynpunkt dåligt utvecklat och ett av de första hindren för mera verksamhet i Bockören är bristen på parkeringsutrymme.

Även de fritidsbostäder som finns uppe i skogsbyarna ger en viss genomströmning av veckoslutsboende och semesterfirare som inte är bofasta i byn.

Inne i byn finns ett enhetligt museiområde kring kyrkbacken. Hembygdsföreningen håller ett hembygdsmuseum öppet vissa dagar under sommaren samt enligt överenskommelse. Vid Arstu i Nyby där sommarteatern Bykiston spelas finns ett annat fint område med museiprägel som även utnyttjas för tidsresor med skolklasser, men saknar kontinuerlig verksamhet. Samlingsutrymmen för kulturell verksamhet kan finnas i ungdomslokalerna, bygården församlingshemmet, pensionärshemmet och Bönehusen. I Sparbanksgården finns även ett mötesutrymme som Sparbankens stiftelse förfogar över. Ungdomsföreningen har ett mötesutrymme på UF-lokalen och Hembygdsföreningen har ett utrymme i "Jossinas stugon".

Den kulturella verksamhet som har organiserad karaktär i byn sköts främst av föreningar eller andra organisationer, samt genom medborgarinstitutets kurser.

Idrottsverksamheten i byn är fokuserad på juniorverksamhet, men även seniorer är aktiva i Petalax IK (PeIK). Idrottsanläggningarna sköts främst av kommunen i samarbete med idrottsföreningen eller annan lämplig förening. Anläggningar i Petalax är Idrottsplanen, tennisplanen, Vägrik simstrand, skjutbanan, skidspåret, hockeyrinken samt gymnastiksal och annat direkt knutet till skolan.

Naturreсурser

Liksom för övriga byar längs med Finlands västkust är skärgården tveklöst Petalax största naturreсурs. Skärgården i området är en inre skärgård med ett stort antal öar och skär. I byn finns även ett antal träsk, myrområden, stors skogar och mossar. Petalax åmynning och "släton" kan idag räknas som en av nejdens rikaste fågelrastplatser. Ån som rinner genom byn är även flitigt använd som en vattenled i rekreationssyfte av de bybor som bor i närheten av ån.

Kommunikation och vägar

Vägarna i Petalaxnejden är överlag i gott skick och vägnätet är tillräckligt väl utbyggt. I menförestider är ändå flera vägar i behov av ytterligare underhåll.

Kommunikationen i form av allmänna färdmedel är inte välutvecklad i området. Bussar går till Malax och Vasa, men speciellt sommartid är turerna få. Kvällstid finns inga allmänna kommunikationsmedel att tillgå.

Vägen upp till skolcentrum saknar en gång- och/eller cykelbana och denna brist anser bybor att utgör en direkt trafikfara som borde åtgärdas direkt. På samma relativt smala väg ska fotgängare, cyklister, mopeder, bussar och personbilar trängas när skoldagen börjar och när den slutar. Den gula linje som nu ritats på asfalten är ingen lösning på problemet eftersom leden för fotgängare och cyklister fortfarande är väldigt smalt och körbanan för fordon samtidigt blev mycket smalare.

Virtuell närvaro

Petalax virtuella närvaro är i dagsläget blygsam. Byns största tillgångar är en Facebookgrupp som med frivilliga insatser hålls igång i social media och skolans synlighet på nätet. Även en privat väderkamera som sänder live från skärgården är populär på nätet. Petalax har även en egen sida på Wikipedia som innehåller mycket bra basinformation men som kunde göras mera säljande.

Visionen – var vill vi vara år 2030?

Detta kapitel innehåller våra målsättningar för Petalaxnejden. Målen ska styra vilka åtgärder som görs dels av beslutsfattare på kommunal nivå men även i föreningsverksamhet och annat frivilligt arbete. Målen ska vara realistiska om än ambitiösa. Denna byaplan utesluter samtidigt inte att andra målsättningar som inte nämns här sätts upp och aktivt drivs framåt.

Befolkning

Befolkningens medelålder bör gärna sänkas eller åtminstone hållas på samma nivå som i dagsläget. Vartefter invånarna blir äldre är det viktigt att locka barnfamiljer och unga vuxna till bygden genom återinflyttning eller nyinflyttning. Samtidigt ska bygden vara en lugn och skön plats för de som vill flytta till bygden för att leva ett rikt pensionärliv. Boendeformer som erbjuds i byn ska vara mångsidiga och de områden med hyresbostäder som idag finns har piffats upp och i viss mån specialiserats. Med specialisering är att något område utrustas med lekplats m.m. och riktar sig till barnfamiljer medan ett annat område t.ex. kan locka pensionärer. År 2030 ska det finnas ett sug efter lediga hus i Petalaxnejden och nybyggen görs.

Antalet arbetsplatser i bygden har ökat och tomma lokaler har hittat verksamhet. Petalaxnejden klarar självt att sysselsätta över 80% av sin arbetsföra befolkning och samtidigt har pendlingsmöjligheterna in till städer som Vasa och Närpes förbättrats med välutvecklad lokaltrafik och gott vägunderhåll framför allt i menförestider. Petalax ställer sig även bakom initiativ som resulterar i viltstängsel längs med strandvägen.

Sociala livet

Kommunal service

Huvudmålet för Petalaxnejden fram till år 2030 är att jobba för att befintlig kommunal service upprätthålls och i viss mån vidareutvecklas. Invånarna behöver jobba för att det finns klara planer för hur servicenivån upprätthålls, infrastrukturen hålls i fungerande skick och tjänsterna finns tillgängliga. När existerande service fungerar kan man bygga vidare på det som finns. Kunde till exempel en skoltandläkare finnas nära skolan? Det är av yttersta vikt att anläggningar som skolan, åldringsvården, idrottsplan och dagis fortsätter att fungera i bygden. Kommunala representanter tar sig tid att diskutera med bybor om vilka behov som finns. Utgående från diskussionerna planeras åtgärder som sedan kan diskuteras av kommunfullmäktige och tas med i diskussionen när budgetramarna görs.

Föreningar

Föreningslivet ska få verka fritt och utvecklas i de riktningar som invånarna vill. Går det att identifiera områden där det saknas föreningsverksamhet? Föreningarna i nejden är relativt heltäckande men några områden som behöver uppmärksamhet kan identifieras. Nya föreningar verkar inte ha grundats i överflöd under 2000-talet och föreningsverksamheten täcker ”traditionella” intressen men nya intressen saknar sina egna föreningar. Till exempel kunde en förening kring datateknik eller annan modern teknologi intressera ungdomar eller unga vuxna. Det intresse för motorsport som finns hos flera byainvånare har resulterat i en förening eller sammanslutning kring detta tema.

Organiserad verksamhet

Just för trivselfaktorn är det viktigt att även de grupper som ordnar aktiviteter utanför föreningars ramar får synlighet. Det ska vara enkelt och inspirerande att ta kontakt med en grupp som man vill delta i. En prognos för den sociala utvecklingen i Finland säger att ensamheten är en av de största utmaningar som vi står inför. Inom alla åldersgrupper känner sig allt fler personer ensamma och denna typ av frivillig verksamhet är en av de bästa medicinerna för ensamheten. Inget medlemskap, inga större förpliktelser än att delta. År 2030 finns det många former av organiserad verksamhet i bygden och steget att delta är enkelt eftersom information om verksamheten når ut till alla invånare.

Sociala platser

De sociala platser som finns har vidareutvecklats och utrustats med mindre saker som gör dem ännu bättre som samlingspunkter. Till exempel finns det stolar och bänkar på platser där invånarna vill samlas, men även praktiska saker som skräpkorgar. De populäraste platserna erkänns som offentliga samlingspunkter och sköts antingen via föreningsverksamhet eller med kommunala eller andra bidragsmedel. Bygdens ungdomar har ett ställe där de kan samlas året runt och under reglerade förhållanden umgås åtminstone en kväll varje vecka.

Företagande

I byn har man även startat en form av företagshotell eller ett "work-in" som underlättar att arbeta på distans för de som så önskar. De företag som finns i Petalax mår bra och utvecklingen sporras bl.a. med återkommande företagsträffar med intressanta teman. Om intresset finns har Petalaxföretagen organiserat sig i en lokal företagarförening.

Turism och kultur

I Petalaxnejden har man hittat en turismföretagare som med sin verksamhet väcker den slumrande potential som finns i bl.a. Petalax skärgård och andra intressanta eller vackra platser i bygden.

År 2030 står Petalax värd för åtminstone sex årligt återkommande evenemang som t.ex. sommarteater, marknad och danstillställningar.

Idrottsanläggningarna är i gott skick och har en plan för kontinuerligt rullande underhåll. Tennisplanen och rinken vid skolcentrum är i flitig användning och även andra populära motionsformer främjas i anknytning till skolan, t.ex. parkour. Petalax har fått en av möjligtvis flera mindre bollhallar som uppförts i kommunen och detta ger bättre möjligheter att träna t.ex. fotboll i menförestider.

I Vägvisken har en eller flera ordentliga muddringar säkrat simstrandens driftsduglighet och hopptornet går igen att använda. I samband med Vägviskioskens har campingen på området förbättrats och intressant information om skärgården och Petalax finns tillgänglig på platsen året om. En bastubyggnad möjliggör vinterbad. Från Vägvisken startar även en vandringsled som knyter ihop simstranden med andra sevärdheter i Petalax.

Naturresurser

Naturresurserna utnyttjas bättre och både gäster och lokalbefolkningen kan enkelt ta sig ut och bekanta sig med den underbara natur som finns lokalt. Genom någon förening ordnas regelbundet utflykter eller vandringar till intressanta platser. Åtminstone en vandringsled har markerats i området nära Bläckträsk eller på annan naturskön plats. Skärgården kan beundras från fungerande rastplatser i

antingen Vägvisaren eller Bockören. Ån genom byn används som en nöjes vattenled och via evenemang eller annan verksamhet lockar å-turen även utbys.

Kommunikation och vägar

År 2030 har Mamrevägen fått en gång- eller cykelbana och skolvägen för byns elever är betydligt säkrare. Även Norrvägen har setts över och åtminstone delvis försetts med cykelbana. Vägarna i byn får underhåll och förbättras i enlighet med en långsiktig plan för hela kommunens vägnät. Bussturer går regelbundet till Korsholm och Vasa, samt till kommunens centrum i Petalax. Bussturernas tidtabeller främjar möjligheten att pendla till arbetsplatser i Vasa.

Virtuell närvaro

År 2030 har Petalax en klar profil och plan för sin närvaro på nätet och i sociala medier. Petalax egna hemsida har utvecklats till en naturlig virtuell mötesplats för alla Petalaxbor. Där finns relevant information både om händelser och annat relevant för Petalaxbor. På hemsidan kan föreningar och företag få synlighet. Hemsidan blir ett viktigt första intryck för de som söker information om bygden utifrån. Petalax är synligt på sociala medier som Facebook och andra relevanta forum.

Konkreta åtgärder

Befolkningen

Första steget blir att ordna inflyttningsdagar. På dessa dagar finns det lättillgänglig information om Petalax som boendeort som presenteras i ett lockande format. Samtidigt göra man det lättare att hitta information om lediga bostäder. Företagsamhet främjas och olika försök att skapa arbetsplatser görs. En del i detta är att få ut lediga eller tomma lokaler för företag eller produktion på marknaden och aktivt hålla informationen uppdaterad. Ett företagshotell startas i lämplig byggnad och på samma plats kan basservice som t.ex. bankärenden och försäkringar skötas på ett roterande schema. Fritiden vidareutvecklas enligt vad byborna vill göra på sin fritid genom att aktivt motivera invånarna att delta i föreningsaktivitet eller bilda grupper för olika intressen. Kanske kan byns internetsidor i något skede ha en sektion där personer med liknande intressen kan hitta varandra.

Sociala livet

Kommunal service

Kommunen delges byaplanen. Kommunen påminns om planerna för Petalax inför budgetförhandlingar m.m., Byborna uppmuntras att rösta in egna representanter i ledningen. Samarbete mellan kommunen och föreningar främjas för att göra det lättats möjligt för kommunen att investera i Petalax.

Den existerande service som kommunen erbjuder i bygden upprätthålls och kommunens representanter för en aktiv dialog med invånare som använder denna service, t.ex. vägar, skola eller idrottsanläggningar.

Önskemål om nya anskaffningar tas i beaktande när hela kommunens verksamhetsplan görs upp.

Föreningar

Många av föreningarna är relativt anonyma och osynliga. Det finns föreningar som t.ex. ungdomsföreningen, Arbetsgruppen för Petalax och hembygdsföreningen som de flesta invånarna känner till, men även föreningar som väldigt få vet att existerar. Detta gör att man kan ifrågasätta medlemsrekryteringens effektivitet för de mera osynliga föreningarna.

Går det att identifiera områden där det saknas föreningsverksamhet? Föreningarna i nejden är relativt heltäckande men några områden som behöver uppmärksamhet kan identifieras. Nya föreningar verkar inte ha grundats i överflöd under 2000-talet och föreningsverksamheten täcker "traditionella" intressen men nya intressen saknar sina egna föreningar. Till exempel kunde en förening kring datateknik eller annan modern teknologi intressera ungdomar eller unga vuxna.

Finns det föreningar som kan anses inaktiva? Ett vanligt problem med verksamhet inom tredje sektorn är att om nya aktiva medlemmar saknas så stannar verksamheten upp och i värsta fall faller föreningen i dvala. I dvala sköter en förening endast de grundläggande saker som behövs för att föreningen inte ska avskrivas.

Inom det pågående projektet "Petalaxnejdens utveckling 2030" kommer vi att samla in basinformation från föreningar i nejden. På sikt erbjuds alla föreningar en möjlighet att få synlighet på en gemensam internetsida där de kortfattat kan berätta om sin verksamhet, samt rekrytera medlemmar.

Vilka kriterier som gör en förening aktiv kan diskuteras, men en förening borde åtminstone uppfylla följande kriterier:

- Föreningen har en typ av verksamhetsplan
- Föreningen vill rekrytera nya medlemmar (utan nya medlemmar dör föreningen).
- Föreningen har en kontaktperson eller annan kontaktform.

Om ovanstående tre kriterier inte fylls kan man diskutera om föreningen är i dvala och dess verksamhet borde inneslutas i en annan förening.

Organiserad verksamhet

Invånare borde motiveras att delta i redan befintliga grupper, men även forma nya. En del i denna process blir att göra det möjligt att enkelt marknadsföra sina träffar för de som vill göra det. På nätet behövs en kalender eller digital anslagstavla dit anslag kan lämnas, t.ex. "vi träffas för att promenera runt Nyby torsdagar kl 18", och ses av alla som besöker sidan. Denna anslagstavla skulle finnas i samband med Petalax-portalerna som även innehåller annan nyttig information för invånare. Samtidigt ska grupperna motiveras att synas fysiskt t.ex. på anslagstavlorna i centrum eller på skolorna beroende på målgruppen.

Sociala platser

De samlingsplatser som används av byborna ses över för att avgöra om de behöver restaureras eller kan förbättras. Till exempel kan man överväga att bygga en grillplats i Bockören, se över lekparken där småbarn och deras föräldrar samlas för att se till att platserna dels har tillräckliga aktiviteter för barnen men även möjligheter för föräldrarna att antingen umgås eller göra något annat värdefullt.

Ungdomarna i byn behöver få en samlingsplats utanför skolan eller annan organiserad verksamhet.

Med hjälp från kommunens ungdomsledare och lokala föreningar borde ungdomsverksamhet som inte kräver medlemskap i en förening ordnas.

En mera utförlig plan för utvecklingen av Bockören finns i bilaga 3.

Turism och kultur

Turismen i Petalax är näst intill obefintlig och för att komma igång ska man börja med enkla mål. I början kan man fokusera att få besökare till olika årligen återkommande evenemang som t.ex. sommarmarknaden, sommartheater, pokerrun och andra tillställningar. Sedan ska turister lockas utanför de ordnade evenemangen. Förta steget blir att sätta ihop ett eller flera färdiga program på 1-3 timmar som kan erbjudas t.ex. grupper från Wärtsilä eller andra företag. När möjlighet finns inleds ett samarbete med Visit Vaasa för att få hit t.ex. konferensgäster som behöver ett kortare program.

Övernattningen i regionen behöver förbättras. Campingen i Vägvisen kunde förbättras med mera utrymme och aktiviteter för de som besöker den. Även platser för husbilar kunde finnas. Övernattning i form av B&B behöver ordnas i byn. Villor i skärgården kan hyras ut via t.ex. Airbnb.

Transporter i skärgården behöver lösas inte bara för Petalax utan hela Malax kommun. En företagare som sköter transporter och samtidigt har någon annan turismverksamhet borde hittas omgående.

Skidspåret i Petalax i gott skick och behöver mestadels bara vanligt underhåll. Klippmaskin för gräset på delar av spåret finns. Planer finns att det kunde byggas några muskelträningstationer längs med skidspåret för de som går och springer där när marken är bar. Hur detta ska förverkligas är ännu oklart, men troligen mycket PeIK talko.

Simstranden vid Vägvisen behöver muddras inkommande vinter eller senast om ett par år. Bäst skulle det vara att flytta den ut på udden (till höger från var den e nu) för där kan det vara bättre genomströmning och slamma igen mindre. En ordentlig undersökning om simstrandens läge och skick bör göras omgående. Det borde även finnas en bastu i samband med simstranden för t.ex. vinterbad eller kallare sommardagar. Det finns en plats som brukade vara strand vid Bockören och botten där är bra om man även vill anlägga en strand där. På lång sikt är det logiskt att fokusera aktiviteter till hamnen i Bockören där det är den största genomströmningen av människor.

Skjutbanan bör diskuteras med jaktföreningen, men kort sagt så drar den folk från ett mycket större område än Malax genom Malaxnejdens jaktvårdsförening som har den som hemmabana.

Lekparken i närheten av seniorboendet borde förbättras vad gäller utbud av leksaker och även möjlighet för föräldrar att sitta bekvämt medan barnen leker. Den ska inte flyttas till skolorna. Lekparken ska vara en lugn oas för de minsta barnen och är inte till för barn redan i skolåldern. Folkhälsan har förbättrat utbudet i parken en aning, men det borde ses över.

En parkourbana borde byggas vid skolan, den skulle vara populär bland barnen och ge mångsidigare aktivitetsutbud.

Vid lågstadiet ska det fixas stängsel runt sandplanen som håller bort mopeder m.m. kulringen och sånt ska uppdateras. Även 3-4 löpbanor kunde finnas. En bättre pulkabacke behövs igen efter att värmecentralen tog den gamlas plats.

Rinken är för nära värmecentralen, eller så har värmecentralen för låg skorsten. Sot på isen är ett stort problem som gör skridskorna spilta, puckarna glider inte och barn som faller mycket har svarta kläder efter en skridskotur. Detta problem borde åtgärdas snabbt för det borde inte annars heller vara tillåtet att sota ner på det sättet. Rinkens botten behöver asfalteras regelbundet enligt behov. Ett nät som fångar upp puckar borde finnas ovanför rinkändan. Området utanför dörren dit snön skuffas är för litet vilket gör att dörrarna inte går fast och går sönder. Rinken behöver nya skivor och bättre tyngder.

Om material skaffas kan hockeylaget göra arbetet med rinken på talko. Att fixa rinken är viktigt att göra snabbt för just nu finns ett intresse för hockey som idrottsföreningen vill ta vara på. En matta från barracken till rinken borde finnas så man inte behöver gå med skridskorna på grus.

Sportplanen är i relativt gott skick bara det kontinuerliga underhållet fungerar. Löpbanorna borde sladdas 1 ggr/vecka med lätt sladd och ibland med något tyngre. Visst problem i bortre ändan att banan växer igen. Kunde vara samma som klipper gräset som en gång i veckan sladdar banan. Kulringen är i vägen där den är nu. Borde flyttas helt och hållet eller åtminstone längre ut i hörnet. Den behöver även renoveras och bland annat lyftas upp. Över 50 barn deltog i friidrotten förra sommaren så planen används. Service husen behöver skrapas och målas innan de är i sådant skick att mera arbete behövs. Dörrarna behöver fixas. Nya avbytarbås behövs vid planen. Ett staket längs norra ändan på huvudplanen för att hålla borta mopeder från banorna. Kastnät runt kulringen så barn kan kasta diskus där. Ny höjdhoppsmadrass behövs snart. De gamla fotbollsmålen som skräpar där borde köras bort. Vissa delar av löpbanorna behöver mera ytfyllning. Ett problem att vatten samlas vid längdhoppsgropen. När staketet byggs kunde området dräneras.

Dans kunde ordnas för mindre flickor (lågstadieålder). Stort intresse för dans men ingen kurs finns nära. Dragare skulle säkert enkelt hittas bland äldre flickor. En danskurs i Petalax skulle garanterat även dra barn från grannbyarna och Korsnäs. Finns mycket flickor men en hel del av utbudet är inte riktat till mindre flickor.

Naturresurser

Första steget att gör en plan över vilka naturresurser som ska lyftas fram i Petalax och på vilket sätt det ska genomföras, t.ex. en vandringsled vid Bläckträsket eller en plats med grill och bord vid Bockören. Planen ska sedan gå vidare att ta med kostnader och tidsåtgång för arbetsmoment, tillstånd från markägare m.m. Sedan kan planen sättas i rullning. Det är viktigt att Petalaxborna inser vilken tillgång den väl bevarade skärgårdsnaturen kan vara för bygden.

Kommunikation och vägar

Vägen upp till skolan (Mamrevägen) får så snabbt som möjligt en gång- eller cykelbana. Åtminstone sträckan från Petalaxvägen upp till skolcentrum. I dagsläget är situationen farlig för de elever eller andra fotgängare som på morgonen och eftermiddagen ska trängas längs vägen med både mopeder, bussar och personbilar.

De övriga vägarna i byn ses över och underhålls. Om nödvändigt planeras underhållet in i ett flerårigt schema där hela kommunens vägnät har setts över.

Virtuell närvaro

Grunden för en egen Petalax sida på nätet byggs upp redan under år 2018 och sedan utvecklas innehållet kontinuerligt. Målsättningen borde vara att sidan utvecklas med någonting varje år. Informationen på Wikipedia uppdateras och görs mera marknadsförande. Petalaxbor uppmanas att börja använda en instagramtag hashtag t.ex. #Petalax på bilder de lägger i social media. Även #VisitVaasa kunde användas ur marknadsföringssyfte.

Tidsplan

Denna tidsplan innehåller inte direkta datum för när olika processer ska utföras utan är istället en

översikt över vilka åtgärder som bör prioriteras före andra. Samtidigt är det viktigt att alla olika åtgärder alltid får en egen tidsplan när de inleds och i mån av möjlighet planeras alltid nästa steg färdigt.

Åtgärder som borde startas så fort som möjligt är åtminstone följande: Trottoar längs vägen upp till skolan, rinken vid skolan ses över, Petalax virtuella närvaro uppdateras, lediga bostäder och tillgängliga fritidsaktiviteter blir lättillgängliga och möjligheterna till ett företagshotell utreds ordentligt.

Framtidsscenario

I detta kapitel ska vi se på ett par väldigt olika och till viss mån osannolika framtidsscenario. Med detta illustreras vilka möjligheter eller utmaningar Petalax kan stå inför.

Vasanejden växer kraftigt

Det första scenariot vi vill presentera involverar att Vasaregionen skulle växa kraftigt både ekonomiskt och socialt. Det kan röra sig om att ett storföretag etablerar sig i regionen och snabbt skapar hundratals nya arbetsplatser i regionen. Inflyttningen av arbetskraft och den ökade sysselsättningen skapar ett stort tryck på bostadsmarknaden i Vasa och Korsholm och troligtvis även i omkringliggande kommuner.

I Petalax by finns det möjlighet och initiativvilja att hålla sig framme i denna situation? Finns det kanaler som enkelt och snabbt kan erbjuda tomter och lediga bostäder på ett sätt som lockar de personer som kan tänka sig att bo på landet och pendla till Vasa? Ett färdigt paket med information om boendeorten, pendlingsmöjligheter, passliga tomter och bostäder m.m.

Givetvis är det kommunen som helhet som ska hålla sig framme och synas som en attraktiv ort i ett dylikt scenario, men det betyder inte att de enskilda byarna passivt ska följa med strömmen.

Kommunsammanslagningar

En tanke som kanske känns främmande idag men som om redan några år kan vara verklighet är att Malax kommun börjar diskutera kommunsammanslagning med någon av grannkommunerna eller med Vasa. Oberoende med vem sammanslagningen görs så kommer det att påverka Petalax åtminstone på det sättet att det geografiska avståndet till kommuncentrum och beslutsfattarnas mötesplats blir längre. Byborna börjar även utgöra en mindre andel av den totala befolkningen i den nya kommunen.

I ett dylikt scenario blir det kanske diskussioner om t.ex. skolans placering inom den nya kommunen. Det är viktigt för byborna att slå vakt om det välfungerande skolcentrum som finns i byn och kunna motivera varför det redan ligger på den bästa platsen tänkbar. Även att andra delar av basservicen, som t.ex. vägunderhållet måste säkras genom aktivt arbete av byainvånarna för att påverka beslutsfattare.

Om kommunen växer är det även viktigt att byn hittar sin roll, sitt trumfkort i den nya helheten. Vad är det som gör Petalax speciellt gentemot andra byar?

Godkännande

För Arbetsgruppen för Petalax r.f. styrelse:

Kristina Vesterback

Kristina Vesterback, ordf.

Petalax den 27.08.2018

Carina Nikko

Carina Nikko, Sekr.

Petalax den 27.8.2018

Jonny Åstrand

Jonny Åstrand, kassör

Petalax den 27.8.2018

Delgivningar

Statistik enligt åldersgrupper

Kön

Totala

Män 43

Kvinnor 74

15-18 (n=11)

Män 2

Kvinnor 9

18-25 (n=31)

Män 10

Kvinnor 21

25-30 (n=24)

Män 5

Kvinnor 19

30+ (n=42)

Män 17

Kvinnor 25

Om jag hyr/ska hyra en bostad så föredrar jag

Totala n =115

15-18 (n=11)

Egnahemshus 2

Lägenhet i bostadshus 2

Radhus 7

18-25 (n=31)

Egnahemshus 8

Lägenhet i bostadshus 4

Radhus 15

Parhus 4

25-30 (n=32)

Egnahemshus 7

Lägenhet i bostadshus 3

Radhus 13

Parhus 8

30+ (n=43)

Egnahemshus	12
Lägenhet i bostadshus	7
Radhus	12
Parhus	10
Blankt svar	2

På den ort där jag bosätter mig värdesätter jag (välj3)

15-18 (n=11)

Rikt utbud av föreningsverksamhet	2
Dagvård och grundskola inom kort avstånd	7
God tillgång till basservice	10
Service på mitt modersmål	6
Ren miljö och luft	5
Grannar i samma ålder	1
Goda vänner i samma by	1
Arbetsplatsen i samma by	1

18-25 (n=31)

Rikt utbud av föreningsverksamhet	4
Dagvård och grundskola inom kort avstånd	20
God tillgång till basservice	27
Service på mitt modersmål	18
Ren miljö och luft	4
Grannar i samma ålder	5
Goda vänner i samma by	13
Arbetsplatsen i samma by	4

Inte för långt från egen familj	1
Motoraktivitet eller bana i skogen ex enduro	1

25-30 (n=32)

Rikt utbud av föreningsverksamhet	7
Dagvård och grundskola inom kort avstånd	21
God tillgång till basservice	29
Service på mitt modersmål	20
Ren miljö och luft	9
Grannar i samma ålder	4
Goda vänner i samma by	13
Arbetsplatsen i samma by	7

Kultur	1
Lokaltrafik och förbindelser till utlandet	1
Restauranger och café	1
möjlighet till professionell utveckling	1

30+ (n=43)	
Rikt utbud av föreningsverksamhet	6
Dagvård och grundskola inom kort avstånd	37
God tillgång till basservice	39
Service på mitt modersmål	29
Ren miljö och luft	17
Grannar i samma ålder	3
Goda vänner i samma by	15
Arbetsplatsen i samma by	5
Ett rikt kulturliv	1
Olika sporter och andra aktiviteter	1

Min bostads idealläge

Totalt n=116

15-18 (n=11)	
I en stadskärna	
Förort	
På landsbygden i byacentrum	2
På landsbygden utanför byacentrum	6
Ingen större skillnad på bostadens idealläge	3
18-25 (n=31)	
I en stadskärna	1
Förort	2
På landsbygden i byacentrum	15
På landsbygden utanför byacentrum	9
Ingen större skillnad på bostadens idealläge	3
Blankt svar	1
25-30 (n=32)	
I en stadskärna	2
Förort	2
På landsbygden i byacentrum	15
På landsbygden utanför byacentrum	10
Ingen större skillnad på bostadens idealläge	3
30+ (n=43)	
I en stadskärna	2
Förort	4
På landsbygden i byacentrum	14
På landsbygden utanför byacentrum	22
Ingen större skillnad på bostadens idealläge	1

Hur lång väg till arbetet är det längsta jag anser acceptabelt?

Totalt n=117

15-18 (n=11)

Gång- eller cykelavstånd	0
Högst 15 minuter med bil	1
Högst cirka 30 minuter med bil	4
Högst en timme med bil	5
Avståndet påverkar inte mitt val av ort	1

18-25 (n=31)

Gång- eller cykelavstånd	0
Högst 15 minuter med bil	0
Högst cirka 30 minuter med bil	21
Högst cirka en timme med bil	7
Avståndet påverkar inte mitt val av ort	3

25-30 (n=32)

Gång- eller cykelavstånd	0
Högst 15 minuter med bil	6
Högst cirka 30 minuter med bil	21
Högst cirka en timme med bil	4
Avståndet påverkar inte mitt val av ort	1

30+ (n=43)

Gång- eller cykelavstånd	1
Högst 15 minuter med bil	1
Högst cirka 30 minuter med bil	28
Högst cirka en timme med bil	8
Avståndet påverkar inte mitt val av ort	5

Jag vill vara delaktig i föreningsverksamhet eller frivilligt arbete genom ett förtroendeuppdrag (t.ex. styrelsemedlem eller tränare)

Totalt n=116

15-18 (n=11)

Ja	2
Nej	2
Kanske om det finns en förening som representerar mina intressen	7

18-25 (n=31)

Ja	4
Nej	6
Kanske om det finns en förening som representerar mina intressen	21

25-30 (n=32)

Ja	7
Nej	6

Kanske om det finns en förening som representerar mina intressen 19

30+ (n=43)

Ja 9

Nej 6

Kanske om det finns en förening som representerar mina intressen 27

Inget svar 1

Jag kommer att bosätta mig en längre tid i Petalax

15-18 (n=11) 1 svar = 9,09%

Alternativ:

1 4 36,36%

2 2 18,18%

3 2 18,18%

4 1 9,09%

5 2 18,18%

18-25 (n=31) 1 svar = 3,23%

Alternativ:

1 13 41,9%

2 3 9,69%

3 8 25,84%

4 5 16,15%

5 2 6,46%

25-30 (n=32) 1 svar = 3,13%

Alternativ:

1 13 40,63%

2 3 9,38%

3 2 6,25%

4 8 25%

5 6 18,75%

30+ (n=43) 1 svar = 2,33%

Alternativ

1 20 46,5%

2 4 9,3%

3 6 13,96%

4 3 6,98%

Byamötet 9 april - sammanfattning

Inledning

Detta är en sammandragen analys av det material som byamötet den 9 april producerade. På mötet delades deltagarna in i grupper och sedan gjorde varje grupp en inventering av fem delområden. Vi tog med andra ord reda på vad som finns i Petalax idag.

Att se utgångsläget för en by som vill utvecklas är ett viktigt första steg innan man går vidare och ställer upp målsättningarna. Sedan kan man se vilka åtgärder som borde prioriteras för att ta sig från utgångsläget till de önskade målen för bygden.

Denna sammanfattning innehåller resultaten från byamötet samt preliminära tankar om vad man borde jobba med fram tills år 2030. Dessa målsättningar kommer sedan att förtydligas i en byaplan som är under utveckling. Byaplanen kommer i ett senare skede att finnas allmänt tillgänglig för kommentarer innan den fastställs som slutgiltig.

De tankar och kommentarer som finns i detta dokument får gärna ge upphov till diskussion. Det är med en livlig och öppen diskussion som vi på bästa sätt utvecklar byn i rätt riktning.

Kommunal service

Den kommunala servicen i Petalaxnejden är mångsidigare än många av invånarna inser, eller som tidigare hört sägas: ”vi märker inte av kommunal service före när vi inte längre har den, då först vet vi att den saknas”. Service som skolor, äldreomsorg och dagvård är välkänd i bygden och skolorna är en av de viktigaste institutioner för bygden. Annan kommunal service som vägbelysning, vägunderhåll, vatten och avlopp är det betydligt färre som minns att faktiskt finns i bygden. Totalt identifierade byamötet knappa 30 olika saker i bygden som upprätthålls av kommunen, i vissa fall i samarbete med föreningsaktiva.

Huvudmålet för Petalaxnejden fram till år 2030 borde vara att jobba för att befintlig kommunal service upprätthålls och i viss mån vidareutvecklas. Invånarna behöver jobba för att det finns klara planer för hur servicenivån upprätthålls, infrastrukturen hålls i fungerande skick och tjänsterna finns tillgängliga. När existerande service fungerar kan man bygga vidare på det som finns. Kunde till exempel en skoltandläkare finnas nära skolan.

Föreningslivet

I Petalaxnejden finns det ett stort antal föreningar som verkar för en bred bas av olika intressen. Fältet domineras av olika intresseföreningar för bl.a. jakt, hembygd, hundar och mycket mer. Med totalt cirka 70 föreningar som erbjuder någon form av verksamhet i nejden torde det finnas något intressant för alla som vill vara delaktiga i organiserad föreningsverksamhet, men några hål finns det kanske ändå. Samtidigt är det värt att överväga om det faktiskt finns en framtid för alla föreningar eller om lokalsamhället vinner på ett bredare samarbete mellan föreningar och att föreningar med liknande intressen går samman.

Många av föreningarna är relativt anonyma och osynliga. Det finns föreningar som t.ex.

ungdomsföreningen, arbetsgruppen för Petalax och hembygdsföreningen som de flesta invånarna känner till, men även föreningar som väldigt få vet att existerar. Detta gör att man kan ifrågasätta medlemsrekryteringens effektivitet för de mera osynliga föreningarna.

Går det att identifiera områden där det saknas föreningsverksamhet? Föreningarna i nejden är relativt heltäckande men några områden som behöver uppmärksamhet kan identifieras. Nya föreningar verkar inte ha grundats i överflöd under 2000-talet och föreningsverksamheten täcker "traditionella" intressen men nya intressen saknar sina egna föreningar. Till exempel kunde en förening kring datateknik eller annan modern teknologi intressera ungdomar eller unga vuxna.

Finns det föreningar som kan anses inaktiva? Ett vanligt problem med verksamhet inom tredje sektorn är att om nya aktiva medlemmar saknas så stannar verksamheten upp och i värsta fall faller föreningen i dvala. I dvala sköter en förening endast de grundläggande saker som behövs för att föreningen inte ska avskrivas.

Inom det pågående projektet "Petalaxnejdens utveckling 2030" kommer vi att samla in basinformation från föreningar i nejden. Vi vill på sikt erbjuda alla föreningar en möjlighet att få synlighet på en gemensam internetsida där de kortfattat kan berätta om sin verksamhet, samt rekrytera medlemmar. Samtidigt ser man vilka föreningar som är aktiva.

Vilka kriterier som gör en förening aktiv kan diskuteras, men en förening bör åtminstone uppfylla följande kriterier:

- Föreningen har en typ av verksamhetsplan som man eftersträvar att följa.
- Föreningen vill rekrytera nya medlemmar (utan nya medlemmar dör föreningen).
- Föreningen har en kontaktperson eller annan kontaktform.

Om ovanstående tre kriterier inte fylls kan man diskutera om föreningen är i dvala och dess verksamhet borde inneslutas i en annan förening.

Verksamhet med organiserad karaktär

I Petalax finns cirka 50 verksamheter med en organiserad karaktär. Flera av dessa är olika motionsgrupper som t.ex. kontinuerliga gemensamma stavgångstillfällen eller grupper som träffas i annan form av trevlig samvaro med ett regelbundet schema. Denna typ av frivillig verksamhet är tillsammans med föreningsverksamheten stommen till ett trivsamt samhälle med invånare som känner sig hemma i sin hemby.

Just för trivselfaktorn är det viktigt att även dessa grupper får synlighet. Det ska vara enkelt och inspirerande att ta kontakt med en grupp som man vill delta i. En prognos för den sociala utvecklingen i Finland säger att ensamheten är en av de största utmaningar som vi står inför. Inom alla åldersgrupper känner sig allt fler personer ensamma och denna typ av frivillig verksamhet är en av de bästa medicinerna för ensamheten. Inget medlemskap, inga större förpliktelser än att delta.

Invånare borde motiveras att delta i redan befintliga grupper, men även forma nya. En del i denna process blir att göra det möjligt att enkelt marknadsföra sina träffar för de som vill göra det. På nätet behövs en kalender eller digital anslagstavla dit anslag kan lämnas, t.ex. "vi träffas för att promenera runt Nyby torsdagar kl 18", och ses av alla som besöker sidan. Denna anslagstavla skulle finnas i samband med Petalax-portalen som även innehåller annan nyttig information för invånare. Samtidigt ska grupperna motiveras att synas fysiskt t.ex. på anslagstavlorna i centrum eller på skolorna beroende på målgruppen.

Sociala platser

I Petalax finns flera sociala platser som invånarna tycker om att samlas kring, men flera av dem är även begränsade på ett eller annat sätt. Sommartid är t.ex. Vägvisen en populär plats men vintertid är det naturligtvis mindre lockande att vistas på platsen. Även borden på Baren är populära, men där begränsas möjligheterna till viss del av att Baren givetvis har vissa öppethållningstider.

För de flesta grupper finns det ändå ställen att samlas året om. Ungdomar verkar sakna en plats där alla kan samlas utan att delta i ledda aktiviteter och man borde se på vilka lösningar det finns för att skapa en fungerande samlingsplats för bygdens ungdomar. Kring detta förs även diskussioner på kommunal nivå.

Man borde även se över de samlingsplatser som används och avgöra om de behöver restaureras eller kan förbättras. Till exempel kan man överväga att bygga en grillplats i Bockören, se över lekparken där småbarn och deras föräldrar samlas för att se till att platserna dels har tillräckliga aktiviteter för barnen men även möjligheter för föräldrarna att antingen umgås eller göra något annat värdefullt.

Företag i Petalax

På byamötet kunde de närvarande räkna upp cirka 90 företag i Petalaxnejden vilket för ortens storlek är en beaktningsvärd mängd små och medelstora företag. De större företagen och företag som vi kan anta är mera synliga i det dagliga livet kunde många av de närvarande räkna upp, men många företag var såpass okända att de närvarande hade problem med namnet eller endast en av grupperna mindes att företaget finns.

Samtidigt som vi vill locka nya företag att etablera sig i regionen är en av våra huvuduppgifter även att ta väl hand om de företag som redan finns här. Vi ska jobba för att företag stannar på orten och i mån av möjlighet göra det enklare för de företag som så önskar att expandera sin verksamhet. Nöjda företagare är bra för trivselen och samtidigt bra marknadsföring när vi vill locka hit nya firmor.

Åtgärder som vi vill undersöka inom projektet är åtminstone följande steg; Utredda om det finns strukturella hinder som motverkar företagets expansion och i så fall om de kan undanröjas, förbättra företagets synlighet både lokalt och på internet samt locka nya företag till orten. Vi vill även främja kommunikationen mellan lokala företag för att med gott samarbete främja lönsamheten för alla involverade parter.

Resultat från byamötet 9 april 2018

Sammanställning av listorna från grupparbetet. Siffran efter varje rad indikerar på hur många listor den saken nämndes. Totalt deltog 6 grupper i arbetsmomentet.

Steg 1. Det offentliga

Bockören

Branddepå x4

Båtplatser x3

Daghem x6

Lågstadieskola x6

Högstadieskola x6
Gymnasiet x6
Skol- och studerandehälsovård
Bibliotek x5
Äldrevård x5
Hemvård x4
HVC mottagning (senior) x4
Företagshälsovård
Isrinken x2
Kommunala bostäder (hyresbostäder) x3
Skidspår x2
Simstrand x2
Sportplan x6
Medborgarinstitut x5
Malax vatten x4
Avlopp och rening x3
Nattpatrull för äldre
Skötsel av enskilda (kommunala) vägar x4
Vägviksområdet x5
Ekopunkten? X2
Lekpark
Röstningspunkt
Servicehuset vid vägviken x2
Vägbelysning x2
Power club
Fritidsaktiviteter

Steg 2. Föreningar

4H x4
Aktia stiftelsen
Aktiv närkultur
American car club x2
Arbetsgruppen för Petalax r.f. x5
Cancerföreningen x2
Dreverklubben x2
Finlands pälsdjursuppfödareförbund x3
Folkhälsan x2
Frivilliga brandkåren
Föräldraföreningen vid smultronstället
Folkhälsan x4
Gålörens hamn r.f.
Hem och skola förening x5
Hjärtföreningen
Hundhuset på släton
Lantmannagille x4
LC-Petalax
Läraryöreningen

Malax handikappförening
Malax hästförening x3
Malax IF x3
Malax IF orientering x2
Malax konstklubb
Malax-Korsnäs Cancerförening x3
Malax-Korsnäs hjärtförening x2
Malax pälsdjursförening
Malaxnejdens stövarklubb x2
Museieföreningen x2
Nyby byaförening x6
Nyby marthaförening x4
När-tv föreningen
Petalax-Nyby Skifteslag x3
Petalax brandklubb x5
Petalax byanet
Petalax fiskelag x2
Petalax fiskargille x4
Petalax gravgårdsförening aftonro x2
Petalax hembygdsförening x6
Petalax IK x6
Petalax jaktförening x5
Petalax kyrkby marthaförening x6
Petalax lokal-tv x4
Petalax Lions x5
Petalax navigationsklubb x5
Petalax och Nyby byars samfälligheter
Petalax pensionärsförening nygammal x5
Petalax pensionärshemsförening x4
Petalax skytteförening x5
Petalax stövarklubb
Petalax Uf x6
Pro Malax-Petalax
Pörtom modellflygklubb
Röda korset x4
SDP x3
SFP x4
Skitins intresseförening
Sjöräddningssällskapet
Skogsvårdsföreningen
Skott bönehus /baptister
Sparbanksstiftelsen
Strömmingsbådans intresseförening
Tennisföreningen
Trädgårdsföreningen x3
Trädgårdsodlingens vänner
Velkmoss byaförening
Veterantraktorföreningen kamraterna x2
Veteranförbundet kamraterna

Västkustens stövarklubb x2
Växthusodlarförening
Åmossa baptistförening
Öjna hamnförening
ÖSP (malax ÖSP) x2

Steg 3. Verksamhet med organiserad karaktär

Allsångpatrullen
Arbetsgruppen för Bockören
Badmintonspelande x4
Barnkör x3
Bykiston
Filadelfias ”fria” verksamhet
Finurliga flickor
Fotboll
Friidrott
Fågeltornet
Fäktning x2
Församlingens juniorverksamhet x2
Församlingens mamma-barn grupp x4
Gålörens hamn
Handarbetscafé vid biblioteket
Hem & dagis
Hålla spångarna i skick (strandkärr & västerstigen)
Innebandy klubben x4
Ishockeylaget playboys x2
Jaktlag
Julöppningen
Junior brandklubb
Karacafé x5
Kickboxing
Klappjakt
Kontakten x2
Kyrkokören x5
Kvinnocafé
Kvinnofrukost
Källaren med ungdomsträffar
Lekparken sommartid
Långbackens antennät
Mamma
Mi kurser
Pensionärskör
Pensionärsträffen
Petalax facebook grupp
Pidron x2
Pokerrun x2

Ponnyklubben
Pop-up shop x2
Powerclub
Påskbrasorna
Runda bordet vid baarin
Skidspåren vid Bagarberget/ Bläckträsket
Skidklubben
sommartorget
Stavgångsgrupp x4
Stickcafé x3
Syföreningen
Träff första fredagen varje månad
Ungdomskällaren
Ungdomsutskottet
Vandringsleden kring Hinjärv träsk och Bläckträsket
Vattning av blomlådor
Vollybollspelande x6
Väglag 10 st.
Vägvikscup x2
Älgjakt

Steg 4. Sociala platser

Affärer
Aktiagårdens ”torg”
Annettes syservice
Beer pong turnering
Bibliotek
Bockören x2
Branddepån
Butikernas gårdsplaner
Byabutikerna
Byakiston x2
Båthus (en del som är öppna)
Caritas café
Facebook sidan för Petalax
Fadils pizza x4
Fiske
Flagghissning vid strömmingsbådan
Fotboll
Friidrott
Församlingshemmet
Gravgården
Gålörens fågeltorn
Gångbanan
Gårdsloppisar
Hamnarna

Handarbetscafé
HVC (Malax)
Idrottsplanen
Jakten
Jossinas stugon x2
Karacafé x3
Kicklas garaget
Kyrkan
Källarin (PUF:s ungdomskällare) x3
Lekparker x2
Lekplatsen vid lågstadiet
Lolax affären (väveri)
Löparskola (via fb)
Moppekurs
Museibacken (allsång, bakluckeloppis)
Naturstigar Velkmoss
Naturstigar Viitala
Norrbäcks hästar
Nybygården
Petalax baarin x3
Petalax dans
Petalax pilken
Pidroturnering
Pingstkyrkan
Poker run
Ponnyklubb/ridskola
pop up shop x2
Pubkväll
PUF badminton
Påskbrasa x2
Rinken
Runda bordet x2
Sandströms x2
Simskola
Simstranden
Skate-rampen
Skidning x4
Skitin x3
Skjutbana
Skolgården
Skolornas julfester och vårfester
Skrubarpojarna vid f.d. branddepån
Skärgården
Slakthuset
Sociala medier
Sociala möten vid hämtning/avhämtning av barn
Sportplanen x3
Tallmossen
Targahallen (Malax)

Tistronskär
Ungdomsdans
Ungdomsföreningen lokalen x2
Utegymmet vid högstadiet
Verkstadsgymmet x4
Vägviken x3
Vägvikscupen
Vänträffen
Vänner till flyktingar
Öppna trädgårdar

Steg 5. Företagande

Ahlbäck (transport) x5
Anders Hultholms skogs
Anettes syservice x5
Ann Holmblad
Apoteksservice
Approveld svetsning och vvs
Bengt Olaf Ström, snöskottning x2
Bio heat
Blästringsföretag (ÖB) x4
Bokföringsbolag x6
Bränsletjänst x5
Bussbolag
Byggfirma x2
Byggnadsplanering (Bengt Sandström) x2
Båtföretagaren på maran
Båtservice
Bäcklunds bär (jordgubbar och hallon) x4
Carinas fotvård
Caritas närhjälp x3
Christian Wests garage
CJ-center x3
Climaterm
Dagligvaruaffär
Djurgård Nina Norrback
Elbyrå PAV x6
Electro cool
Enbackas växthus x2
Energiföretag
Entreprenörer ex ströms
Fadils Pizza x3
Farmer x3
Fastighetsskötsel
Flourplast x4

Fotvård
Frisörer (Mimosa, Kerstin, Uffe och Carina och Veronika) x6
Grävar mic
Gym
Haikne kross
Hembygdstextilier (anne-Maj)
Hemservice
HF-bryggan
HK Vest Transport x2
Holmlunds fisk x5
IT-företag
Jannes tomater
JB bioenergy
Jims fisk x5
Johanssons Daniel familjeföretag
Jokela (svets) x3
Jonny's försäljningstjänst x2
Jordbruk
Jordgubbar
Järnaffär
KAH-service
Kattis byaservice
Kenneth Forsman (skogs) x2
Kenneth Syrén (jordgubbar) x2
Kjell West virkestransport
K-market x4
Kb Nyström
KK-frys x3
Koski gård x2
Koski maskin x2
KS-forest x2
Klädaffär
Konstateljé Ami
Koski gård x3
Lantbruksföretag
Leif-Erik Wik
Lidmans potatis
Linda Boutique
LJ-doors
Lundmarks kakel x2
Långbacka mjölkbönder
Lövdahl x2
Mamre wood
Massör (Susannes massage) x4
Mediman
Mereva /Ström x2
Metallindustri
Mikael Nylund (jordbyggnad?) x4
MJ-rör, Vasa vvs

Myhrmans transport x3
Nordwest (lantmeteri) x2
Norrbacks potatis x4
Nyströms potatis x4
Närhjälp
PC-data service x2
PEBO x4
Petalax baarin x5
Petalax bioheat
Petalax handelsträdgård x4
Petalax mattan
Petalax motor x5
Petalax Snickeri x3
Petalax tv
Pizzeria x2
Plåtverkstad
Potatishallen
Päbo produkt
Rörmokare x2
Sampin
SB-gräv x4
Servicestation
Sinnars transport x6
Skogsentreprenörer
Smeds bränsle
Snickeri x3
Sophämtning
Storsjö skogsmaskiner x3
Storsjös måleri
Storsveds sopservice x4
Strandlinjetrafik x5
Städtjänst
Syrens odlingar
Sågverk
Tatuerare
Taxi x2
Taxi Lindahl x4
Taxi Sjöman x2
Taxi Åbonde x4
TJ däckservice
Tommis Epoxi x4
Transportföretag x2
TS marin x3
Verkstadsgymmet x4
Verkstäder
Viklund FOX
WIKON (wikcon) x5
WM-trailer x2
Vägunderhåll

Växthus x2
Östfors flis
Östlift x2

Bockören – utvecklingsplan

Bockören är med sina cirka 200 båtplatser och 200 båthusplatser en livlig hamn under sommarmånaderna. Hamnen nyttjas flitigt av både ortsbor och utomstående som ska ta sig till sina sommarstugor och platsen är under sommarmånaderna den överlägset mest besökta platsen i Petalax. Därför borde en målmedveten satsning göras för att utveckla Bockören både i fråga om utseende, service och ekonomisk lönsamhet. Vintertid är hamnen precis som hamnarna i Vägvisen och Öjna utgångspunkten för både fiskare och de som söker rekreation på isarna. Från Bockören går det både snöskoter- och skidspår ut i skärgården.

Utseendemässigt kan området piffas upp, med bättre service som bättre toaletter och mera parkering kan området bli attraktivare och med ett utbud av produkter eller mål för turister kan ekonomiskt lönsam verksamhet bedrivas på platsen.

Denna plan tar fasta på de åtgärder som man kunde utföra i Bockören fram tills år 2030. De mest brådskande åtgärderna är ändå uppiffning av utseendet och förbättrade parkeringsarrangemang.

Utseende

Hamnens utseende är fortfarande skapligt, men naggas i kanten om inga åtgärder görs. I detta stycke presenteras de åtgärder som projektgruppen kommit fram till att behövs.

Det ny huggna området ovanför fiskebryggan borde jämnas ut i två nivåer och till stor del göras till en grusplan för parkering. På den övre delen borde även ett grilltak och bänkar med bord placeras. Från denna plats kan gäster se över båthusen ner till vattnet.

På den nedre delen kunde dels parkering finnas, samt området kunde utnyttjas när man vill ordna evenemang i Bockören som t.ex. loppmarknader, PoP-up försäljning av fiske- och båtillbehör m.m.

På längre sikt kunde ett mindre hus inriktat på servering och utbud av turismtjänster finnas i kanten av grusplanen.

Se bilden för närmare beskrivning.

Uppe på kullen som bildas av de muddermassor som öses ur hamnen kunde man när kullen inte längre används som lagringsplats anlägga en fin uteservering eller rastplats. Om ordentliga staket byggs kunde där anläggas en danslav och anordnas evenemang sommartid. Platsen har en fin utsikt över skärgården.

Skogsområdet bakom minnesstenen för skeppsvarvet borde gallras ordentligt och snyggas upp. Invid själva minnesstenen kunde man placera en vädertålig skylt som på tre språk berättar lite intressant information om skeppsvarvet.

Se bilden för beskrivning (Skylten på bilden illustrerar hur den kunde se ut men har ett annat tema än det som diskuteras i detta dokument).

Service

På sikt kunde serviceutbudet i Bockörten förbättras, eftersom det är en av de mest trafikerade platserna i byn. Från t.ex. det ovannämnda "lilla huset" som skulle erbjuda turismtjänster och annan service kunde flera tjänster erbjudas. En enkel men effektiv båttvätt ska finnas i Bockören som tvättar båtarnas skrov utan kemikalier. Modeller finns redan i användning framför allt i Sverige, men även i södra Finland. Båttvätten liknar en ombyggd båtkärra och för att öka lönsamheten kunde kärran varje sommar göra en turné till andra hamnar i Österbotten.

Via servicehuset ska också tjänster som enklare båtservice och båtförvaring vintertid förmedlas. Tomma lokaler som finns lokalt kunde utnyttjas av en driftig företagare. Även mat kunde erbjudas i Bockören. Inledningsvis endast under högsäsongen, men utvidgas om kunderna finns. En möjlighet är att få matkassar levererade och färdiga att antingen levereras eller hämtas ut till sommarstugan.

På sidan om försäljningen och redan nämnda tjänster kunde uthyrningar vara en tilläggsinkomst. Dessa uthyrningar berör allt från lediga sommarstugor till metspön. Gällande sommarstugorna kunde stugägare erbjuda sin stuga till uthyrning under de tider och till det pris som de själva vill. Kunden måste betala en garantiavgift i förskott vilket effektivt gallrar bort de som inte sköter sig på stugan. I hamnen kunde vattenskotrar, vattenskidor, metspön och annat hyras ut till besökare eller stugägare.

